

# Sociaal ondernemen binnen het facilitair management



December 2015



## Inhoudsopgave

|                                                             |    |
|-------------------------------------------------------------|----|
| Inleiding                                                   | 3  |
| Sociaal ondernemen                                          | 4  |
| Sociaal ondernemen in het facilitair domein                 | 6  |
| Samen het verschil maken                                    | 9  |
| Inspiratie                                                  | 10 |
| Over Facilicom                                              | 11 |
| Interessante Social Enterprises voor het facilitaire domein | 12 |



## Inleiding

**Mede dankzij strengere wetgeving rond CO<sub>2</sub>-uitstoot en social return nemen steeds meer bedrijven hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. Daardoor komt ook in het facilitair management steeds meer focus te liggen op duurzaamheid.**

Als facilitair manager zul je in de toekomst daardoor steeds vaker te maken krijgen met (interne) opdrachtgevers, banken en overheden, die duurzaamheid als voorwaarde stellen. Het is daarom belangrijk de kennis en kunde op dit gebied in huis te hebben. Dat kan bijvoorbeeld door een partnership aan te gaan met en producten of diensten af te nemen van sociale ondernemingen. Indirect gevolg van de inzet van sociale ondernemingen is dat de eigen maatschappelijke waarde er door verhoogt en daarmee de eigen concurrentiepositie verbetert.



Alycia Biekram deed in 2014, in het kader van haar afstudeerproject, onderzoek naar sociaal ondernemen binnen de facilitaire dienstverlening. Biekram is consultant bij Facilicom en lid van FMN Expertgroep Circulaire en Inclusieve economie. Haar 'facilitaire hart' begint sneller te kloppen als het gaat om thema's rondom het menselijke aspect en duurzaamheid. Binnen FMN is zij om deze reden onder andere actief op het gebied van social return. In deze whitepaper, die ze op basis van haar onderzoek schreef, beschrijft ze onder meer hoe je als facilitair manager elementen van sociaal ondernemerschap kunt integreren in de eigen organisatie.

## Sociaal ondernemen

*Social enterprises* zijn, volgens de definitie van *Social Enterprise Nederland*, ondernemingen die primair een maatschappelijk doel (sociaal en/of ecologisch) nastreven met een innovatieve aanpak en een duurzaam verdienmodel. In tegenstelling tot goede doelen of non-profitorganisaties hebben ze dus een economisch doel. Ze hebben daardoor, in de regel, een efficiëntere bedrijfsvoering dan non-profit organisaties.

### Balans

Onderstaande illustratie geeft weer hoe de maatschappelijke en financiële waarden van een *social enterprise* in balans zijn als je ze vergelijkt met goede doelen en commerciële organisaties.

| Maatschappelijke waarde |                         | Financiële waarde        |
|-------------------------|-------------------------|--------------------------|
| Goede doelen            | Social Enterprises      | Commerciële organisaties |
| Puur idealistisch       | Idealistische grondslag | Winstoogmerk             |
| Inkomsten uit giften    | Eigen inkomsten         | Eigen inkomsten          |

### Kenmerken van een *social enterprise*

Een sociale onderneming:

1. streeft primair een maatschappelijk doel na.
2. realiseert het doel als private onderneming, met of zonder winstoogmerk.
3. is (financieel) zelfvoorzienend en dus beperkt of niet afhankelijk van giften of subsidies.
4. is sociaal in bestuur en bedrijfsvoering.

### Drie categorieën

Sociale ondernemingen zijn ruwweg te verdelen in drie categorieën. De eerste groep zijn de ethische koplopers: bedrijven die een hele productieketen willen veranderen. Een voorbeeld hiervan is Tony's Chocology (slaafvrije chocolade).

De tweede groep richt zich op arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of arbeidsbeperking.

De derde groep bestaat uit *community enterprises* die zich richten op het bouwen van een gemeenschap. Een voorbeeld is [Zorgvoorelkaar.nl](http://Zorgvoorelkaar.nl), een online marktplaats voor vrijwillige en professionele hulp aan buurtgenoten.



## **MVO versus sociaal ondernemen**

*Social entrepreneurship* gaat verder dan maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). De meeste commerciële organisaties zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid, zeker nu stakeholders kritischer en mondiger zijn dan voorheen. Dit is een van de redenen dat organisaties zich focussen op sociale doelstellingen. Toch blijven bij deze organisaties de financiële doelstellingen voorop staan. Bij *social enterprises* staat het financiële resultaat in dienst van het grotere doel, namelijk maatschappelijke waarde creëren.

### **Twee misverstanden over sociaal ondernemen**

#### **1. Social enterprises maken winst, dat is niet sociaal**

Een sociale onderneming levert net als elke andere onderneming een product of dienst en heeft een verdienmodel. Geld verdienen is echter niet het hoofddoel. De financiële doelstellingen staan in dienst van de maatschappelijke missie. Eventuele winst wordt grotendeels geïnvesteerd in de missie of komt, veelal, terug bij de maker, bijvoorbeeld in de vorm van een eerlijk loon.

#### **2. Inkopen bij een social enterprise is duur**

De producten en diensten van sociale ondernemingen zijn soms wat duurder dan vergelijkbare producten. Ze zijn dat voor veel mensen echter waard, omdat het in de regel kwalitatief goede producten of diensten zijn die ook nog eens bijdragen aan een betere wereld. Indirect 'voordeel' van de producten en diensten van sociale ondernemingen is, dat je door afname ervan de eigen maatschappelijke waarde verhoogt en daarmee de eigen concurrentiepositie verbetert.



## Sociaal ondernemen in het facilitair domein

Er zijn diverse redenen waarom het interessant kan zijn om sociaal te ondernemen binnen het facilitair domein. Bijvoorbeeld om:

- de reputatie of het imago van je bedrijf of afdeling te verbeteren.
- je te onderscheiden van je concurrent of niet voor de concurrent onder te doen.
- te kunnen voldoen aan regelgeving.
- te kunnen voldoen aan maatschappelijke normen en waarden.
- gehoor te kunnen geven aan vraag van buitenaf.
- problemen, en kostenconsequenties die daar aan vast zitten, te voorkomen.
- een cultuurverandering te realiseren.
- de betrokkenheid van personeel te bevorderen.
- medewerkers te motiveren.
- directe commerciële doeleinden te bereiken.
- klanten aan je te binden.
- aan de behoefte vanuit de directie te voldoen.
- te kunnen beantwoorden aan je eigen ideële motieven.

### Manieren

Als je sociaal, of socialer, wilt gaan ondernemen binnen het facilitair management zijn hiervoor verschillende mogelijkheden:

#### Samenwerken met *social enterprises*

Ga de samenwerking aan met een *social enterprise* of integreer een *social enterprise* binnen de eigen organisatie.

Voorbeeld:

- Een *social enterprise* zou bijvoorbeeld, eventueel in samenwerking met een andere leverancier, invulling kunnen geven aan de *social-return*-verplichting. De *social-return*-verplichting is een verplicht onderdeel bij overheidsaanbestedingen met een geraamde waarde vanaf € 250.000. Daarmee spoort de overheid organisaties aan bij te dragen aan het vergroten van de arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

#### Samenwerken met *social enterprises* via onderaannemers

Het is niet voor elke organisatie haalbaar om met *social enterprises* samen te werken. Bijvoorbeeld omdat een *social enterprise* op een specialistisch gebied niet direct voldoet aan de eisen. Een mogelijke oplossing is dan om een commerciële leverancier in te schakelen die deze servicegaranties wel kan afgeven en die zelf een *social enterprise* als onderaannemer of partner aanstelt.

Een mooi voorbeeld hiervan binnen Facilicom is Prorest Catering. Deze Facilicom-divisie koopt producten voor catering in bij [Magis010](#). Magis010 is een organisatie die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt opleidt en begeleidt naar betaald werk.



## Commerciële leveranciers kiezen met sociale kenmerken

Je kunt er ook voor kiezen traditionele leveranciers in te schakelen die zelf sociale kenmerken aan hun dienstverlening toevoegen, of huidige leveranciers vragen dit te doen.

Onderstaand enkele voorbeelden binnen Facilicom:

- **Prestatieladder Socialer Ondernemen**

Trigion is sinds 2012 gecertificeerd conform de Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO). Met PSO maakt Trigion zichtbaar wat zijn bijdrage is aan de werkgelegenheid voor mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie.

- **Ik zit op Zuid**

Breijer Bouw en Installatie is sinds 2009 betrokken bij het maatschappelijk project 'Ik zit op Zuid', dat erop gericht werkloosheid en sociale problemen in Rotterdam-Zuid te verminderen. In dit kader begeleidt Breijer Bouw en Installatie meer dan zestig studenten van het Zadkine college bij het renoveren van woningen.

Ook Gom is bij het project 'Ik zit op Zuid' betrokken. Gom maakt het voor studenten van de Entreeopleiding (voorheen bekend als mbo-1 onderwijs) mogelijk om praktijkgerichte leerroutes te volgen.

## Zelf *social entrepreneurship* integreren in de (facilitaire) organisatie

Het facilitaire bedrijf van een organisatie kan ook zelf *social-entrepreneurship*-elementen in de bedrijfsvoering integreren.

Voorbeelden kenmerken *social entrepreneurship*:

- Acties ondernemen om de eigen ecologische voetafdruk te minimaliseren.
- Bewust mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt inzetten.
- De bedrijfsvoering volledig transparant maken.
- Alle spelers binnen de keten een rol geven in beleid- en besluitvorming.

## Ondersteunen *social enterprises*

Ook kan het (facilitair) bedrijf *social enterprises* ondersteunen door bijvoorbeeld kennis en kunde of meubilair te schenken. Of door een *social enterprise* binnen de eigen organisatie te promoten.

## Rol afdeling Inkoop

Facilitair managers die vaker een beroep willen doen op sociale ondernemingen doen er goed aan de afdeling Inkoop hierbij te betrekken. Door binnen de Request for Proposal eisen rond sociaal ondernemen op te nemen, wordt de kans groter dat *social enterprises* leverancier worden. Vanzelfsprekend kan je, of de afdeling Inkoop, *social enterprises* ook actief benaderen bij de uitvraag van een opdracht.



## Stappenplan

In acht stappen naar de inzet van sociale ondernemingen:

1. Maak een spend-analyse op dienstenniveau. Zo maak je inzichtelijk welke diensten en producten je afneemt bij welke partijen en in welke hoeveelheden.
2. Inventariseer welke diensten social enterprises zouden kunnen uitvoeren en welke producten sociale enterprises zouden kunnen leveren.
3. Neem contact op met social enterprises om de mogelijkheden te bespreken voor een (toekomstige) samenwerking.
4. Ga met je traditionele leveranciers om de tafel en ga het gesprek aan over het toevoegen van sociale kenmerken aan hun business.
5. Schakel social enterprises in als partner of onderleverancier.
6. Analyseer je eigen organisatie en bekijk of je social-entrepreneurship-kenmerken kan toevoegen aan de bedrijfsvoering.
7. Analyseer of je een social enterprise kunt ondersteunen (wellicht met meubilair of met kennis en kunde).
8. Ga met de afdeling Inkoop het gesprek aan om social-entrepreneurship-kenmerken toe te voegen aan Requests for Proposals.





## Samen het verschil maken

Binnen het facilitair management komt steeds meer focus te liggen op duurzaamheid. Een goede manier om targets op dit gebied te bereiken is vaker een beroep te doen op *social enterprises*. *Social enterprises* zijn ondernemingen die primair een maatschappelijk doel (sociaal en/of ecologisch) nastreven met een innovatieve aanpak en een duurzaam verdienmodel.

Samenwerken met sociale ondernemingen kan op verschillende manieren. Bijvoorbeeld door een partnership aan te gaan met een *social enterprise* of onderaannemers in te schakelen die samenwerken met *social enterprises*.

Er zijn ook andere mogelijkheden om socialer te ondernemen. Zo kan je in gesprek gaan met huidige leveranciers over hoe zij sociale kenmerken aan hun dienstverlening kunnen toevoegen. Daarnaast kan je zelf social entrepreneurship integreren in de bedrijfsvoering of sociale ondernemingen ondersteunen, in materieel opzicht of met kennis en kunde. Als je er voor kiest vaker een beroep doen op sociale ondernemingen, doe je er goed aan de inkoopafdeling hierbij te betrekken.

Wij hopen dat deze whitepaper jou als facilitair manager inspireert en aanzet tot socialer ondernemen. Samen kunnen we het verschil maken!

## Inspiratie

Hieronder vind je een aantal aansprekende voorbeelden van *social enterprises*.

### Sungevity

Sungevity is is een aanbieder van zonnepanelen die zich richt op betaalbare zonnestroom voor consumenten.

### Tony Chocolony

Tony Chocolony streeft naar een slaafvrije productie van chocolade.

### Taxi Electric

Taxi Electric uit Amsterdam is een taxibedrijf dat met elektrische auto's rijdt. Elektrisch rijden vermindert de CO<sub>2</sub>-uitstoot en gaat daarmee luchtvervuiling tegen. Ook het personeelsbeleid van Taxi Electric is duurzaam: het bedrijf zet herintredende 50-plussers in.

### The Colour Kitchen

The Colour Kitchen leidt mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in een jaar tijd op tot horecaprofessionals met een erkend diploma.

### KAZMOK

KAZMOK maakt stijlvolle, stoere en zakelijke tassen en accessoires van gebruikte transportbanden.



#### **Boektip**

***Verbeter de wereld,  
begin een bedrijf.  
Hoe social enterprises  
winst voor iedereen  
creëren, Willemijn  
Verloop en Mark  
Hillen, 1e druk: 2013.  
Uitgeverij: Business  
Contact, EAN:  
9789047006589.***

#### **Gezocht: mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die als specialist aan de slag willen bij facilitair dienstverleners.**

Social enterprise GreenFox maakt verlichting zuiniger. Dat doen zij onder andere met slimme tl- en led-oplossingen. Zo kunnen bedrijven, scholen, industriehallen, parkeergarages, openbare gebouwen en kantoren direct energie en geld besparen en CO<sub>2</sub>-uitstoot verminderen. Het renoveren van verlichting doet Greenfox in samenwerking met ruim twintig sociale werkplaatsen in 25 gemeenten en dat aantal breidt zich nog uit. Renzo Deurloo, medeoprichter van van GreenFox: 'Bij GreenFox hebben de medewerkers van de sociale werkplaatsen geen achterstand, maar juist een voorsprong op de arbeidsmarkt. GreenFox heeft vijf jaar geleden heel bewust voor deze manier van werken gekozen, omdat medewerkers van sociale werkplaatsen goed zijn in het verrichten van repeterende werkzaamheden. Het leveren van slimme maatwerkoplossingen op een duurzame en sociale manier is daarbij het uitgangspunt.' De werkwijze is inmiddels bekroond als meest succesvolle werkgelegenheidstraject van de regio Utrecht. Daarnaast hoort GreenFox bij de twintig snelst groeiende bedrijven van Nederland en is het een van de snelst groeiende social enterprises. GreenFox werkt bovendien altijd op basis van no-cure-no-pay.



## Over Facilicom

Bedrijven, overheden, onderwijsinstellingen en zorginstellingen richten zich steeds meer op hun kernactiviteiten. Alles wat daar niet toe behoort wordt uitbesteed. Facilicom Services Group is al bijna 50 jaar gespecialiseerd in het verzorgen van facilitaire diensten en kan u alle facilitaire zorg uit handen nemen. Op een kwalitatieve, efficiënte en flexibele manier.

Facilicom kan u op vrijwel elk terrein de juiste diensten leveren. We houden uw pand schoon, zorgen voor alle veiligheid, maken elke dag een smakelijke lunch voor uw medewerkers, leveren tijdelijk personeel of nemen activiteiten geheel over. Ook bouw, verbouw, renovatie – inclusief de installatietechniek – en onderhoud van panden kunt u aan ons toevertrouwen.

Facilicom telt ruim 32.000 medewerkers en is actief in Nederland, België, Frankrijk en Engeland. De activiteiten van Facilicom zijn ondergebracht in gespecialiseerde divisies.

### Contactgegevens Facilicom

Bezoekadres: Karel Doormanweg 4, 3115 JD Schiedam  
Postadres: Postbus 144, 3100 AC Schiedam  
Telefoon: (010) 298 11 11  
E-mail: [info@facilicom.nl](mailto:info@facilicom.nl)  
Internet: [www.facilicom.nl](http://www.facilicom.nl)

*Whitepaper 'Sociaal ondernemen binnen het facilitair management'*

*Alle rechten voorbehouden. Zonder schriftelijke toestemming van Facilicom Services Group is het niet toegestaan dit document of enig onderdeel ervan voor eigen commerciële doeleinden te gebruiken, openbaar te maken en te vereenvoudigen. Als je informatie of modellen uit dit document wilt gebruiken in (online) publicaties, dan is dat toegestaan onder bronvermelding van Facilicom Services Group en een verwijzing naar de link op onze website: [www.facilicom.nl](http://www.facilicom.nl)*

## Interessante Social Enterprises voor het facilitaire domein

Hieronder een overzicht van een aantal interessante social enterprises voor het facilitair domein.

### Catering en voeding

Atlantis Handelshuis  
Beautiful People  
Ctaste  
De Buurtboer  
Dopper  
Fifteen Amsterdam  
Fruitful Office  
IBN  
KRNWTR  
Kromkommer  
MARIE-STELLA-MARIS  
Moyee Coffee BV  
Mr Jones  
RotterZwam  
The Colour Kitchen  
Tony's Chocolonely  
Willem & Drees

### Documentenbeheer, post en repro

Autitalent  
CRE8  
IBN  
Nezzo Print en Creatie

### Geschenken

Dick-Moby  
Dopper  
Fair Mail  
Geschenkmetverhaal  
Ragbag  
Return to Sender  
WakaWaka

### Groenvoorziening

Balanzfacilitair  
Hacron groen  
Ubwerkt

### IT

Autitalent  
FairPhone  
Greenhost  
ITvitae  
Specialisterren  
Swink Webservices

### Koeriersdiensten

Chain Logistics  
Zzooof

### Kunst

Beeldend Gesproken

### Leisure diensten

Chairmen at Work

### Meubilair

Binhout

### Mobiliteit en vervoer

BookDifferent  
Roetz bikes  
Taxi Electric  
Tulp Fietsen

### Onderhoud

IBN

### Schoonmaak

Balanzfacilitair  
Breedweer  
Gascogne Groep  
Schoongewoon  
IBN  
Stichting Nelis  
UB Groep  
Westrom Risse Facilitair  
WVS Schoonmaak  
Yclean

### Vergaderfaciliteiten en events

Fifteen Amsterdam  
IBN  
Ctaste  
The Colour Kitchen

### Verlichting en energie

BAS  
GreenFox  
Lumeco

### Overig

Dakdokters BV  
Dropouts  
Emma Safety Shoes BV  
PeerAdministratie  
Sungevity  
True Price



Hoofdkantoor  
Karel Doormanweg 4  
3115 JD Schiedam  
Postbus 144  
3100 AC Schiedam  
tel.: (010) 298 11 11  
fax: (010) 298 11 01

Bedrijven van Facilicom  
**Facilicom** Facility Solutions  
**Trigion** Beveiliging  
**Gom** Schoonhouden  
**Prorest** Catering  
**Breijer** Bouw en Installatie  
**Tapwacht** Service en Techniek

### Blijf op de hoogte

 [twitter.com: @facilicomnl](https://twitter.com/facilicomnl)

 [linkedin.com/company/facilicom](https://linkedin.com/company/facilicom)

 [facebook.com/facilicom](https://facebook.com/facilicom)